

Brusel 29. listopadu 2024
(OR. en)

16128/24

ESPACE 108	TELECOM 357
RECH 516	MI 976
COMPET 1154	ENER 574
IND 534	EMPL 589
EU-GNSS 26	CSC 686
TRANS 511	CSCGNSS 13
AVIATION 161	CSDP/PSDC 835
MAR 209	CFSP/PESC 1686

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Datum: 29. listopadu 2024

Příjemce: Delegace

Č. předchozího dokumentu: 15017/24 + COR 1

Předmět: Průběžné hodnocení Kosmického programu Evropské unie
– závěry Rady (schváleno dne 29. listopadu 2024)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o *průběžném hodnocení Kosmického programu Evropské unie*, schválené Radou na jejím 4 063. zasedání konaném dne 29. listopadu 2024.

ZÁVĚRY RADY O PRŮBĚŽNÉM HODNOCENÍ KOSMICKÉHO PROGRAMU
EVROPSKÉ UNIE

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁJÍC

- A. Nařízení (EU) 2021/696, kterým se zavádí Kosmický program EU, které spojuje všechny činnosti EU v oblasti vesmíru do jednoho komplexního regulačního rámce.
- B. Závěry Rady o programu Copernicus do roku 2035¹.
- C. Závěry Rady o přístupu EU k řízení kosmického provozu².
- D. Závěry Rady ze dne 14. listopadu 2023 o kosmické strategii EU pro bezpečnost a obranu³.
- E. Závěry Rady ze dne 23. května 2024 o posílení konkurenceschopnosti Evropy prostřednictvím kosmického prostoru⁴.
- F. Strategická agenda na období 2024–2029 připojená k závěrům Evropské rady z června 2024⁵.

¹ Dokument 10070/22.

² Dokument 10071/22.

³ Dokument 14512/23.

⁴ Dokument 10142/24.

⁵ Dokument EUCO 15/24.

ÚVOD

1. VÍTÁ zprávu Evropské komise o provádění Kosmického programu EU a o činnosti Agentury Evropské unie pro Kosmický program (EUSPA) (průběžné hodnocení), jak je stanoveno v čl. 102 odst. 1 nařízení (EU) 2021/696.
2. UZNÁVÁ pokrok, jehož bylo od zahájení provádění programu v roce 2021 dosaženo, zejména při konsolidaci různých činností EU v oblasti vesmíru do jednotného regulačního rámce, čímž se výrazně posiluje soudržnost, účinnost a strategický dopad iniciativ EU souvisejících s vesmírem.
3. VÍTÁ úspěšné provádění stěžejních iniciativ programu Copernicus, Galileo a EGNOS, které dostaly svým klíčovými ukazateli výkonnosti a soustavně poskytují nejmodernější služby nezbytné pro nejrůznější odvětví v celé EU.
4. OCEŇUJE včasný pokrok u nových iniciativ, jako jsou družicová komunikace v rámci státní správy (GOVSATCOM) a získávání poznatků o situaci ve vesmíru (SSA), které přispívají ke strategické autonomii EU v otevřené ekonomice a její odolnosti v prostředí, které je předmětem rostoucích sporů i zájmů.
5. KONSTATUJE, že provozní fáze činnosti složek GOVSATCOM a složky SSA týkající se kosmického počasí (SWE) a blízkozemních těles (NEO) byla zahájena až na konci období hodnocení, které mělo být podle nařízení ukončeno dne 30. června 2024, což ztěžuje proveditelnost důkladného hodnocení těchto složek, zejména analýz nákladů a přínosů.
6. UZNÁVÁ, že navzdory složitému globálnímu kontextu, včetně geopolitického napětí, narušení dodavatelských řetězců a dopadů pandemie COVID-19, si program obecně drží svou trajektorii úspěchu a náležitým způsobem zahájil integraci nových složek.

7. VÍTÁ úsilí všech zapojených subjektů, včetně Evropské komise, agentury EUSPA, Evropské kosmické agentury (ESA), dalších pověřených subjektů a členských států EU, o zajištění setrvalého pokroku programu, přičemž zdůrazňuje význam úzké spolupráce při dosahování jeho cílů.
8. S uspokojením BERE NA VĚDOMÍ příspěvek programu ke strategickým prioritám EU, zejména při podpoře cílů ekologické a digitální transformace a strategické autonomie a odolnosti EU prostřednictvím integrace a posilování údajů z programů Copernicus, Galileo a EGNOS do politik EU, jako je monitorování klimatu, biologické rozmanitosti a oceánů, doprava nebo zemědělství, a úspěšné zahájení přípravných činností GOVSATCOM.
9. POKLÁDÁ tyto milníky za důkaz rostoucí vyzrálosti programu a jeho zásadní úlohy při prosazování Unie jakožto globálního aktéra v kosmickém odvětví a při zajišťování toho, aby EU zůstala v čele inovací a kapacit v oblasti vesmíru.

STRATEGICKÉ CÍLE A SOCIOEKONOMICKÉ PŘÍNOSY

10. VÍTÁ úlohu programu při posilování odolnosti a strategické autonomie EU v otevřené ekonomice, jakož i jeho příspěvek ke snížení závislosti na mimoevropských kosmických systémech, který EU umožňuje zachovat si soběstačnost v kritických oblastech, jako jsou družicová navigace, určování polohy a času, jakož i pozorování Země, a zároveň zachovává schopnost EU fungovat nezávisle na celosvětové úrovni a disponovat rostoucími kapacitami v oblasti SSA, jakož i pozorování a sledování vesmíru (SST), a to zejména v kosmickém prostředí, které je předmětem rostoucích sporů a zájmů.
11. POUKAZUJE na potenciál dvojího užití některých kosmických složek a KONSTATUJE, že ve vhodných případech a při respektování pravomocí členských států a civilní povahy programu je vhodné zohledňovat potřeby a požadavky státní správy.

12. VYZDVIHUJE podněty programu k rozvoji nových trhů a příležitostí pro podniky, zejména pro malé a střední podniky, začínající a rychle se rozvíjející podniky, k podpoře výzkumu, inovací a technologického rozvoje, vytváření nových obchodních příležitostí v celé EU, posilování kosmického průmyslu EU a přispívání k obnově kvalifikované pracovní síly, což všechno povzbuzuje širší hospodářský růst Unie.
13. UZNÁVÁ, že socioekonomické přínosy prováděného programu jsou přímo úměrné plnému uskutečnění a širokému využívání služeb a dat generovaných programem, a ZDŮRAŽŇUJE, že je důležité zaměřit se na využívání všech složek programu uživateli prostřednictvím strategického přístupu a iniciativ, a to jak pro oblast vesmíru, tak i pro jiná odvětví.

PROVÁDĚNÍ PROGRAMU

14. OCEŇUJE pozitivní vývoj složky Copernicus, která předčila své výkonnostní cíle, včetně cílů týkajících se spolehlivosti a kontinuity dat a služeb, a to navzdory komplikacím způsobeným chybějícími daty z mise Sentinel-1 B; UZNÁVÁ, že počet uživatelů dat a služeb programu Copernicus se neustále zvyšuje, což odráží rostoucí význam a užitečnost poskytovaných informací při uspokojování potřeb uživatelů a podpoře politik EU, zejména Zelené dohody pro Evropu.
15. KONSTATUJE, že současná cenová politika programu, zejména politika složky Copernicus týkající se bezplatného, úplného a otevřeného přístupu k datům, se ukázala jako účinná při podpoře inovací a širokého využití v mnoha odvětvích, avšak BERE NA VĚDOMÍ omezení stávajícího modelu sdílení dat a udělování licencí při získávání dat z komerčních zdrojů.
16. BERE NA VĚDOMÍ posudek týkající se vytvoření potenciální nové vládní služby EU pro pozorování Země, která by doplnila stávající a plánované kapacity a reagovala na zjištěné potřeby, případně i pokud jde o posílení podpory pro bezpečnost a obranu.

17. VÍTÁ celkovou výkonnost systému Galileo a prohlášení o nových službách, jako je „vysoce přesná služba“ (HAS), která výrazně zvyšuje přesnost systému Galileo, a VÍTÁ zahájení vysílání veřejné regulované služby (PRS) a otevřené služby pro ověřování pravosti navigačních zpráv (OSNMA) před vydáním prohlášení služby za účelem poskytnutí kritických výhod vládnímu i soukromému sektoru, včetně dopravy, zemědělství, krizového řízení, bezpečnosti, ochrany a obrany. Se znepokojením BERE NA VĚDOMÍ zvýšený výskyt případů rušení signálu („jamming“) a předstírání identity („spoofing“).
18. S POLITOVÁNÍM KONSTATUJE, že dosud nebylo dosaženo plné operační schopnosti otevřené služby systému Galileo a počáteční operační schopnosti veřejné regulované služby, částečně kvůli problémům souvisejícím se službami vypouštění do vesmíru, a ZDŮRAZŇUJE, že tyto nedostatky představují potenciální hrozbu pro kontinuitu a kvalitu služeb systému Galileo, a VYZÝVÁ k soustavnému zvyšování kvality a řízení bezpečnosti v rámci programu; NALÉHAVĚ proto VYZÝVÁ Komisi, aby stanovila priority, pokud jde o rozmíst'ování družic, zabývala se problémy a zajistila dlouhodobé zachování výkonnosti služby Galileo.
19. PODOTÝKÁ, že systém EGNOS sice výrazně zlepšil přesnost a spolehlivost družicové navigace v Evropě, přetrvávají však určité nedostatky v pokrytí, a VYZÝVÁ Komisi, aby se těmito nedostatky zabývala a zajistila nepřetržitý a bezpečný provoz během zavádění systému EGNOS V3 a přizpůsobila systém EGNOS požadavkům ostatních hlavních uživatelů.
20. VÍTÁ úspěšné výsledky služeb pozorování a sledování vesmíru (SST) v rámci složky SSA, zejména rostoucí účast členských států a zvyšující se počet registrovaných organizací a družic, což odráží úspěch programu při získávání poznatků o situaci ve vesmíru napříč EU, jakož i při podpoře globální koordinace mezi stávajícími a rozvíjejícími se systémy pozorování a sledování vesmíru v různých regionech světa.

21. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba modernizovat a posílit infrastrukturu EU pro pozorování a sledování vesmíru (SST) s cílem zlepšit její schopnosti v oblasti průzkumu a sledování objektů ve vesmíru a kosmické tříště, a VYZÝVÁ proto Komisi a členské státy, aby pokračovaly v posilování kapacit SST s cílem zajistit spolehlivý a odolný systém pro získávání poznatků o situaci ve vesmíru.
22. VYZDVIHUJE význam probíhající analýzy požadavků na služby složky pro jevy kosmického počasí podle článku 60 nařízení EU o vesmíru. Dále OCEŇUJE účinné provádění svěřených úkolů Evropskou kosmickou agenturou (ESA) v této oblasti, jakož i v otázce blízkozemních těles (NEO).
23. BERE NA VĚDOMÍ probíhající provádění přípravných činností pro poskytování služeb v rámci iniciativy GOVSATCOM, včetně procesu zadávání zakázek na infrastrukturu centra, a kompenzaci počátečních zpoždění, což prokazuje potenciální schopnost programu poskytovat kritické bezpečné komunikační služby nezbytné pro mise a operace Unie a jejích členských států, zejména mise kritické z hlediska bezpečnosti a zabezpečení.
24. POUKAZUJE na doplňkovost složky GOVSATCOM s Programem Unie pro bezpečnou konektivitu, seskupením družic IRIS², zajišťující komplexní, nákladově efektivní a účinné sladění s potřebami EU v oblasti bezpečné komunikace, včetně globálního pokrytí.

EUSPA

25. VÍTÁ, že z Agentury pro evropský GNSS (GSA) se stala Agentura Evropské unie pro Kosmický program (EUSPA), což představuje významný krok k posílení správy a řízení programu i operačního systému programu a jeho složek. Zároveň OCEŇUJE, že agentura EUSPA prokázala pružnost při plnění nových úkolů a přizpůsobování se novým povinnostem a výzvám.

26. VÍTÁ celkovou výkonnost agentury EUSPA při řízení hlavních a svěřených úkolů v rámci Kosmického programu EU a úsilí agentury přispívající k zajištění účinného poskytování služeb a bezpečného řízení kosmických prostředků, jakož i k prosazování inovací a uvádění na trh v kosmickém odvětví EU; VÍTÁ skutečnost, že byla zajištěna nezávislost a autonomie Komise pro bezpečnostní akreditaci (SAB).
27. ZDŮRAZŇUJE úlohu agentury EUSPA jako struktury Kosmického programu EU pro monitorování bezpečnosti vesmírného prostoru, VÍTÁ akční plán Komise ke zmírnění/kompenzaci stávajících omezení systému Galileo pro monitorování bezpečnosti a ZDŮRAZŇUJE, že je třeba posílit operační bezpečnost družicových systémů EU, včetně klíčové úlohy agentury EUSPA v tomto ohledu.

ZÍSKANÉ POZNATKY A VÝHLED

28. ZDŮRAZŇUJE, že je naléhavě nutné řešit rostoucí hrozby pro bezpečnost a odolnost Kosmického programu s ohledem na rostoucí kybernetická bezpečnostní rizika, radiofrekvenční interference, sluneční činnost a kolizní rizika; a ZDŮRAZŇUJE, že k zajištění dlouhodobé udržitelnosti kosmických činností je třeba přijmout rozhodná opatření.
29. UZNÁVÁ, že je třeba snížit závislost Kosmického programu EU na třetích zemích, což je obzvláště důležité v kritických oblastech, jako je přístup k surovinám, součástem a službám, a VÍTÁ činnosti Observatoře pro kritické technologie a společné pracovní skupiny pro kritické kosmické technologie.
30. UZNÁVÁ, že je třeba posílit autonomní, bezpečný a nákladově efektivní přístup Unie do vesmíru, BERE NA VĚDOMÍ opatření Komise k zajištění alternativních řešení pro vypouštění do vesmíru s poskytovateli ze třetích zemí za řádně odůvodněných okolností a ZDŮRAZŇUJE naléhavost a potřebu kontinuity při podpoře přizpůsobování, rozvoje a zavádění autonomních evropských kapacit pro vypouštění do vesmíru s ohledem na základní bezpečnostní zájmy Unie.

31. PŘIPOMÍNÁ, že při dalším programování Kosmického programu EU je třeba zajistit posílenou kontinuitu a další rozvoj stávajících operačních složek, jako jsou zejména Copernicus, Galileo a EGNOS.
32. VYZÝVÁ ke zjednodušení postupů zadávání veřejných zakázek všemi aktéry zapojenými do Kosmického programu EU a k další integraci nových aktérů v oblasti kosmického prostoru a nově vznikajícího kosmického ekosystému do programu (včetně začínajících podniků, nových účastníků na trhu a malých a středních podniků) a PODTRHUJE význam otevřených a transparentních postupů zadávání veřejných zakázek, které podporují rozvoj diverzifikovaného a inovativního evropského kosmického průmyslu, s přihlédnutím k cíli prosazovat strategickou autonomii Unie v otevřené ekonomice, zejména pokud jde o technologie napříč klíčovými technologiemi a hodnotovými řetězci.
33. VYBÍZÍ Komisi, aby vycházela z posouzení⁶ stávajících překážek, které brání lepšímu tržnímu přijímání kosmických dat a služeb napříč ekonomickými odvětvími, neboť odstranění těchto překážek má zásadní význam pro maximalizaci socioekonomických přínosů Kosmického programu EU, jakož i pro zajištění plného využití jeho potenciálu v celé Unii, a VYZÝVÁ Komisi, aby spolu s pověřenými subjekty, včetně agentury EUSPA, a se zapojením členských států řešila tyto výzvy prostřednictvím strategického přístupu zaměřeného na budoucnost, který bude klást důraz na spolupráci, inovace a přizpůsobivost, což bude umožněno vypracováním a přijetím účelově vhodné strategie založené na datech z kosmických systémů.
34. VYBÍZÍ Komisi, aby podnítila robustní kosmickou ekonomiku Unie posílením konkurenceschopnosti, inovací, podnikání, dovedností a budování kapacit ve všech členských státech a regionech Unie, se zvláštním ohledem na malé a střední podniky a začínající podniky.
35. KONSTATUJE však, že klíčové ukazatele stanovené v nařízení by měly být lépe definovány, zejména pokud jde o konkurenceschopnost, úlohu malých a středních podniků a některé prvky programování, a proto UZNÁVÁ, že nový koncepční rámec by byl důležitým nástrojem pro posuzování přínosů Kosmického programu EU.

⁶ Dokument 12013/24.

36. **PODOTÝKÁ**, že pro zachování vedoucího postavení v oblasti kosmických technologií a pro rozvoj synergií s programy a iniciativami podporujícími nové kosmické aplikace prostřednictvím technologií, jako jsou umělá inteligence, kvantová technologie, autonomní systémy a kybernetická bezpečnost, mají zásadní význam průběžné investice uživatelů do konkurenceschopných inovací a infrastruktury.
37. **VÍTÁ** využití Kosmického programu EU k dalšímu upevnění postavení Unie coby spolehlivého partnera v kosmické diplomacii. Dosažené výsledky programu jsou zejména prostřednictvím složek Copernicus, Galileo, EGNOS a dílčí složky SST využívány jako celosvětové referenční nástroje a mají zásadní význam pro rozvoj a posilování partnerství se třetími zeměmi, nezbytných pro zvýšení globálního vlivu EU a pro podporu mezinárodní spolupráce ve vesmíru.
-